

Veiligheidsplan

Inhoudsopgave:

1) Inleiding

2) Samen zorgen voor veiligheid

- 2.1 Wie wij zijn
- 2.2 Uitgangspunten veiligheid

3) Sociale veiligheid

- 3.1 Pedagogische aanpak
- 3.2 Gedragsverwachtingen
- 3.3 Ongewenst gedrag
- 3.4 Monitoren van sociale veiligheid
- 3.5 Rollen in de school

1) Inleiding

Veiligheid is een belangrijke voorwaarde om te kunnen leren. We dragen samen zorg voor deze veiligheid.

Dit document is een bundeling van gemaakte afspraken binnen het team. Het beschrijft de visie, de werkwijzen, de protocollen en afspraken die op de Vijfmaster tot stand zijn gekomen en zijn vastgesteld. Het is een levend document, hetgeen betekent dat de onderdelen steeds onderhevig zijn aan ontwikkeling als gevolg van het ontstaan van nieuwe inzichten en veranderde omstandigheden.

Het document dient als leidraad voor het team van de Vijfmaster, tevens als verantwoordingsdocument aan directie en bestuur, ouders en ketenpartners.

2) Samen zorgen voor veiligheid

2.1 Wie wij zijn

Wij geloven dat wij er door dik en dun, te allen tijden, voor ieder kind zijn. Wij laten niet los. Die onvoorwaardelijke aandacht, van zowel de leerkracht als het team, verdient ieder kind en daar mag het op rekenen. Wij geven ieder kind de gelegenheid zijn of haar eigen toekomst te maken door de mogelijkheden te vinden om het maximale er uit te halen. Basisschool De Vijfmaster is een superleuke basisschool.

De vijf zekerheden van de Vijfmaster

1. De Vijfmaster is een ontmoetingsplek waar alle kinderen zich thuis voelen; voor, tijdens en na schooltijd.
2. Op de Vijfmaster gaat de driehoek kind-ouders-omgeving uit van verbinding, samenwerking en een positieve sfeer. Dat is voor niemand vrijblijvend.
3. Op de Vijfmaster wordt hard gewerkt, waarbij we uitgaan van de capaciteiten van het kind en de wederkerigheid tussen leerkracht-leerling. Met enthousiasme werken we aan de motivatie om het maximale eruit te halen.
4. Op de Vijfmaster zit je lekker in je vel. Er is alle aandacht voor lichaam en geest. De Vijfmaster staat voor die gezondheid en dat welbevinden.
5. Op de Vijfmaster ontdek je de wereld om je heen en groeit je verantwoordelijkheidsgevoel voor die wereld. Wij zeggen: 'Op volle kracht vooruit!'

Onze kernwaarden zijn: vasthoudend, open, verbindend, positief en verantwoordelijk.

2.2 Uitgangspunten veiligheid

Onze kernwaarden zijn het vertrekpunt ten aanzien van veiligheid. We voelen ons verantwoordelijk voor en zijn vasthoudend aan de opdracht om een veilig leer en leefklimaat te waarborgen. Dit doen we o.a. door kinderen, ouders, collega's en andere betrokkenen actief te betrekken. We hebben een positieve grondhouding. Het realiseren van een veilige leer en leefomgeving komt tot uiting in het gehele schoolbeleid: de pedagogische aanpak, schoolontwikkeling, personeelsbeleid en kwaliteitszorg.

3) Sociale veiligheid

3.1. Pedagogische aanpak

Het vertrekpunt van onze pedagogische aanpak is dat we niemand buitensluiten. Iedereen doet mee en kan en durft zich naar vermogen maximaal te ontwikkelen. Dat lukt alleen als wij kinderen van jongs af aan zó goed begeleiden dat zij opgroeien tot vrije, verantwoordelijke burgers die in contact zijn met zichzelf en de ander en die hun leven betekenisvol kunnen vormgeven. Op onze school zit je lekker in je vel.

In de school is veel aandacht voor sociale vaardigheden zoals het leren uiten van emoties, samenspelen, samenwerken, naar elkaar luisteren, grenzen aangeven en respecteren, problemen oplossen, doorzetten en verantwoordelijkheid nemen. Dit wordt ondersteund door (visuele) gedragsverwachtingen en het systematisch aanleren van gewenst gedrag, het bekrachtigen van gewenst gedrag en het consequent omgaan met ongewenst gedrag.

Daarnaast wordt er actief ingezet op positieve groepsvorming (volgens het model van Tuckman). Positieve groepsvorming heeft een groot effect op de veiligheidsbeleving én sociaal emotionele ontwikkeling van de kinderen. Na iedere vakantie is er extra aandacht voor positieve groepsvorming middels 'op koers kaarten' waarop passende interventies / activiteiten staan beschreven, passend bij de fase van de groep. In dit positieve groepsvormingsproces, wordt ook actief ingezet op het aanleren van gewenst gedrag.

In iedere groep vindt ook een aantal keer per jaar een systemisch kringgesprek plaats onder leiding van de gedragspecialisten. De leerkracht van de groep is daarbij ook aanwezig. In dit gesprek wordt de dynamiek middels poppetjes, picto's en symbolen zichtbaar gemaakt. Hierdoor krijgen zowel de leerkracht als de leerlingen inzicht in de processen die spelen in de groep.

3.2 Gedragsverwachtingen en positieve groepsvorming

Gedragsverwachtingen worden in de school en in de klassen helder omschreven en visueel ondersteund. Schoolbrede gedragsverwachtingen zijn opgesteld (zie bijlage 1). Gedragsverwachtingen worden actief ingeoefend. In de lessen waarin gewenst gedrag wordt aangeleerd is de volgende opbouw zichtbaar; goed voorbeeld, fout voorbeeld, goed voorbeeld, leerlingen laten oefenen. We geven kinderen positieve feedback in de verhouding van tenminste 4:1. We minimaliseren aandacht voor ongewenst gedrag en richten de aandacht op gewenst gedrag. Leerlingen worden zoveel mogelijk individueel aangesproken op ongewenst gedrag (niet over hele groep heen). We gebruiken zinvolle correcties door de gedragsverwachting te herhalen en de keuze te stellen voor gewenst gedrag (eerst de keuze die je minder wenst en dan de keuze die je wel wenst).

In de groepen wordt naast de schoolbrede gedragsverwachtingen ook aandacht besteed aan een specifieke groepsmissie. Deze groepsmissie omvat de wens van de groep t.a.v. het pedagogische klimaat. Aan deze missie wordt actief gewerkt en ieder kind is medeverantwoordelijk voor het naleven hiervan. De kernwaarden en kwaliteiten van de groep zijn daarbij het vertrekpunt. De bouwstenen die hiervoor worden ingezet worden ook ondersteund door groeps-specifieke gedragsverwachtingen. Deze worden bijvoorbeeld zichtbaar gemaakt in een T formulier waarin concreet waarneembaar gedrag wordt beschreven; wat zie ik en wat hoor ik. Input voor deze bouwstenen komt o.a. uit:

- Elke dag, sociaal gedrag.
- Klasse(n)pad / Klasse(n)kracht
- Grip op de groep

- 108 werkvormen om van een klas een TOP-Groep te maken.
- Groepsvormers van OnderwijsMaakJeSamen
- Groepsgeluk
- Wijzer in executieve functies

Het gevoel om bij een groep te horen is één van onze basisbehoeften. Vanuit dit standpunt hebben we veel aandacht voor **positieve groepsvorming**. In situaties waarin kinderen pesten of zich gepest voelen, kijken we niet alleen naar de individuele kinderen, maar ook naar de groepsprocessen en het pedagogische klimaat in de groep en op school. We zien het als de verantwoordelijkheid van de hele groep, dat iedereen oké is. Ook hierin heeft de driehoek kind-ouder-leerkracht een actieve rol.

In de groepen die wat extra nodig hebben ten aanzien van een positief groepsklimaat wordt de RESPECT aanpak van Jelly Bijlsma ingezet en begeleid door de gedragsspecialisten. Daarnaast kan een groepstraining worden ingezet. Deze bestaat uit 5 groepslessen die gegeven worden door de gedragsspecialisten die onder andere plaats vinden in de gymzaal. De groepsmissie en het actief inoefenen van sociaal emotionele vaardigheden staat hierbij centraal. De eigen leerkracht is hier ook bij aanwezig. In deze training worden elementen uit de Rots en Water training ingezet.

De gedragsspecialisten fungeren in de school o.a. als pedagogisch oplaadpunt. Soms is even inchecken met leerlingen voldoende om daarna weer fijn mee te kunnen doen met de groep.

3.3 Ongewenst gedrag

Wij hechten waarde aan een veilig schoolklimaat. Hoewel de nadruk ligt op het aanleren en bekrachtigen van gewenst gedrag, is het ook belangrijk om in het veilige schoolklimaat eenduidig om te gaan met ongewenst gedrag. Duidelijke kaders, met consequenties en interventies bieden houvast voor leerling én leerkracht. We maken onderscheid in:

- Klein probleemgedrag
- Groot probleemgedrag

Klein en groot probleemgedrag wordt vastgelegd in een logboek van de leerling in Parnassys. De leerkracht registreert;

- De plek
- Welk gedrag laat de leerling zien
- Wat heeft de leerkracht gedaan?
- Is het gedrag daarna verbeterd?
- Verdere actie nodig?

De leerkracht brengt het gedragsteam op de hoogte van groot probleemgedrag. Het gedragsteam analyseert de registraties en onderzoekt (samen met leerling / leerkracht) welke behoefte er achter het gedrag schuil gaat en of er interventies in bepaalde ruimte / groepen / of op bepaalde tijdstippen noodzakelijk zijn. Dit geldt ook voor individuele leerlingen.

Mochten deze preventieve maatregelen niet voldoende blijken, dan wordt de reactieprocedure ingezet (zie bijlage 2). Deze hangt zichtbaar in alle klassen.

Bij (klein), groot probleemgedrag worden ouders persoonlijk (telefonisch of face to face) op de hoogte gebracht na schooltijd. Er wordt een aantekening gemaakt in het logboek (Parnassys) en IB en de gedragsspecialisten worden op de hoogte gesteld.

De reactieprocedure wordt ingezet in het moment van klein of groot probleemgedrag. Consequenties voor klein en groot probleemgedrag zijn te vinden in bijlage 3.

3.4 Monitoren van sociale veiligheid

Om de sociale veiligheid op school en het welbevinden en de sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen goed te kunnen volgen, gaan we op verschillende manieren met kinderen in gesprek en maken we gebruik van verschillende observatie instrumenten. Daarnaast zetten we sociogrammen, het leerlingvolgsysteem ZIEN!, observaties, vragenlijsten vanuit MIJNRapportfolio en tevredenheidsonderzoeken in. Er is ook een pestprotocol beschikbaar waarin aandacht is voor hoor en wederhoor. We werken cyclisch aan de sociale veiligheid. Hiervoor is een kwaliteitskaart sociale veiligheid opgesteld (zie bijlage 4).

Het gedragsteam en de stuurgroep pedagogisch handelen is verantwoordelijk voor de (aansturing op) monitoring en de processen op pedagogisch vlak.

Het gedragsteam bestaat uit:

- De schoolleider
- IB
- Gedragsspecialisten

Doel van het gedragsteam:

Het gedragsteam komt één keer per maand bij elkaar tijdens MT bijeenkomsten. Zij analyseren de data. De acties die hieruit voortvloeien worden doorgezet naar de stuurgroep pedagogisch beleid / gedragsspecialisten / leerkrachten.

De stuurgroep pedagogisch beleid bestaat uit 3 leerkrachten en komt 5 keer per jaar bijeen.

Doel van de stuurgroep:

Ontwikkelen van de 'op koers kaarten' t.a.v. groepsvorming na iedere vakantie. Het organiseren diverse intervisies op gebied van gedrag, o.a. intervisie mbt gedrag, spelgedrag, buitenspel. Het signaleren wat er speelt en leeft t.a.v. gedrag.

We monitoren op drie niveaus de sociale veiligheid:

- Schoolniveau:

Het uitgangspunt hierbij is om te bepalen of er interventies op schoolniveau gewenst of noodzakelijk zijn. Hiervoor wordt o.a. het document 'Schoolgemiddelden Sociale veiligheid (ZIEN!, Driestar Educatief) ingezet.

- Groepsniveau:

In gesprekken tussen leerkrachten en de interne begeleiders en of de gedragsspecialisten wordt de data op groepsniveau besproken. Er wordt hierbij gekeken of er interventies op groepsniveau nodig zijn

- Leerling niveau:

Als blijkt dat een leerling wat extra's nodig heeft, zijn er verschillende mogelijkheden. We onderzoeken deze mogelijkheden altijd in overleg met ouders. Er wordt altijd op zoek gegaan naar de behoefte achter bepaald gedrag, waarbij ook nu de kwaliteiten van de leerling het vertrekpunt zijn. Mensen die hierbij betrokken kunnen worden:

- Interne begeleider van de school
- Gedragsspecialisten van de school
- Orthopedagogen team O2Verdi
- Arrangementondersteuners team O2Verdi

3.5 Rollen in de school

Wij gaan uit van de verbinding tussen kind-ouders-leerkracht. Ter ondersteuning van het pedagogische klimaat zijn de volgende aanvullende rollen aanwezig in de school:

- Buitenspelcoach

De leerlingen van groep 1-2 vieren samen pauze op de speelplaats van de peuters en groep 1-2. Groep 3, 4 en 5 vieren samen pauze op het schoolplein en groep 6,7 en 8. Tijdens de pauze wordt er door twee leerkrachten in oranje hesjes gecoacht:

- Actief rondlopen
- Bekrachten van gedragsverwachtingen
- Positief contact
- Hulp bieden bij het oplossen van conflicten

Een interventie die tijdelijk ingezet kan worden mbt het buitenspelen in groep 3-4-5 is het begeleid aanbieden van spel (zie bijlage 5).

- Anti-pestcoördinator

Op school is een Anti-pestcoördinator aanwezig; Mariëlle Delisse. Zij kan benaderd worden door leerlingen, leerkrachten en ouders. Waar mogelijk wordt eerst de leerkracht op de hoogte gesteld door leerlingen en ouders.

- Intern contactpersonen

Op school zijn twee interne contactpersonen aanwezig. Linda van Bommel (lvbommel@verdi.nl) en Mariëlle Delisse (mddelisse@verdi.nl). Zij kunnen benaderd worden door leerlingen, teamleden en ouders (zie bijlage 6)

- Externe contactpersonen

Binnen Verdi is ook een externe vertrouwenspersoon beschikbaar; Karin Hulsman-Sebastian (karen@ks-advies.com) (zie bijlage 6).

Bijlage 1: gedragsverwachtingen in de school

Zie onderwijsplein → werkgroepen → map onderwijskundig → pedagogisch beleid → gedragsverwachtingen

Bijlage 2: reactieprocedure

Reactieprocedure (leerkracht)

LET OP:

- **Benoem altijd eerst de consequentie en dan de gedragsverwachting.**
- **Wacht 5 tot 10 seconde tot je de volgende stap inzet ivm schakeltijd.**
- **Na het benoemen van een consequentie loop je weg om discussie te voorkomen.**

1. Vraag aan de leerling welke gedragsverwachting wordt verwacht.

Wat is ook al weer de regel over.....?

Precies de regel is.....

Verzoek de leerling het gedrag aan te passen; formuleer de gedragsverwachting.

Ik verwacht dat je.....

Doe nu....., alsjeblieft.

Positief gedrag: bekrachtig met een compliment.

Negatief gedrag: ga door met stap 2.

2. Benoem het ongewenste gedrag en geef de leerling een keuze: consequentie / gedragsverwachting.

Ik zie dat je.....

Je gaat naar escape plek 1 (in de klas) of(benoem de gedragsverwachting)

Wat is je keuze?

Ik weet dat je slim kunt kiezen.

(geef 5-10 seconden schakeltijd)

Positief gedrag: bekrachtig met een compliment.

Negatief gedrag: ga door met stap 3.

3. Benoem de consequentie

Oke, dan ga je nu voor 5 minuten naar escapeplek 1 (in de klas)

Loop weg

Hiermee voorkom je discussie

(geef schakeltijd)

Positief gedrag: bekrachtig met een compliment.

Negatief gedrag: ga door met stap 4.

4. Benoem de consequentie als de leerling zijn gedrag niet aanpast.

Ik verwacht van jou.....(gedragsverwachting).

Je past je gedrag niet aan je gaat nu naar escapeplek 2 (op het leerplein).

Positief gedrag: bekrachtig met een compliment.

Negatief gedrag: ga door met stap 5.

5. Benoem de consequentie als de leerling zijn gedrag niet aanpast.

Ik verwacht van jou.....(gedragsverwachting).

Je past je gedrag niet aan je gaat nu naar escapeplek 3 (andere klas).

Positief gedrag: bekrachtig met een compliment.

Negatief gedrag: ga door met stap 6.

6. Benoem de consequentie als de leerling zijn gedrag niet aanpast.

Ik verwacht van jou.....(gedragsverwachting).

Je past je gedrag niet aan je gaat nu naar escapeplek 4 (achterwacht gedragsspecialist / IB / directie).

Twee minutenregel:

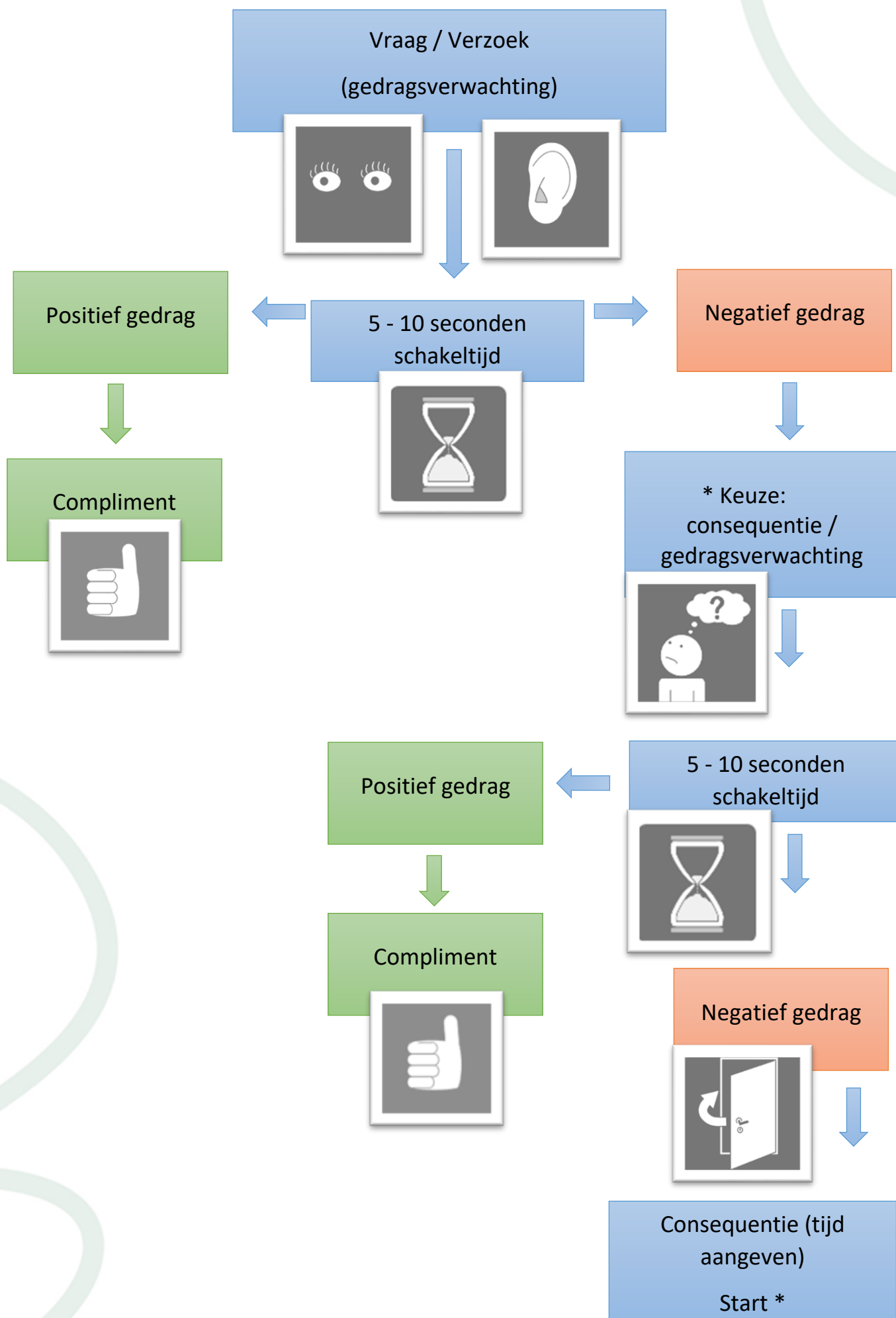
(Wordt gehanteerd bij extremer gedrag, wat direct moet stoppen.)

1. Probleemgedrag wordt gesignaleerd
2. 'Je doet de ander pijn, de regel is dat we onze handen en voeten bij onszelf houden. Houd nu je handen en voeten bij jezelf, alsjeblieft.

Als de leerling gehoorzaamt: 'Naam', fijn dat je je handen en je voeten bij jezelf hebt. Omdat je 'naam' pijn hebt gedaan, ga je nu naar escapeplek.....'

Als de leerling niet gehoorzaamt: 'Luister, je gaat naar de achterwacht (gedragsspecialist / IB / directie). We verwachten van je dat je zelf meeloopt.

Reactieprocedure IIn:

Aanvulling reactieprocedure schema leerlingen:

Herhalen van * met volgende consequenties:

1. Escapeplek in de klas.
2. Escapeplek op het leerplein.
3. Escapeplek in andere klas.
4. Escape plek bij achterwacht.

Bijlage 3: Consequenties klein probleemgedrag

- 1=Informeer gedragsteam
- 2=Gesprek met leerling
- 3=Contact met ouders
- 4=Nablijven en tijd inhalen
- 5=Verlies van privilege
- 6=Logboek Parnassys invullen
- 7=Schorsing
- 8=Schade herstel

Groot probleemgedrag	Inzet van 2 minuutregel + (zie bijlage 2) Consequenties:							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Verbale agressie / uitschelden / bedreigen	✓	✓	✓	optioneel	✓	✓		
Pesten	✓	✓	✓	optioneel	✓	✓		
Liegen / bedrog / spieken		✓	✓	optioneel	✓	✓		
Vechten	✓	✓	✓	optioneel	✓	✓		
Fysieke agressie (eenzijdig)	✓	✓	✓	optioneel	✓	✓	✓	✓
Seksuele intimidatie	✓	✓	✓	optioneel	✓	✓	✓	
Gebruik / bezit van wapens	✓(contact wijkagent)	✓	✓	optioneel	✓	✓	✓	
Materiele vernieling / vandalisme	✓(contact wijkagent)	✓	✓	optioneel	✓	✓	✓	✓
Diefstal	✓(contact wijkagent)	✓	✓	optioneel	✓	✓		✓

Klein probleemgedrag	Inzet van reactieprocedure + Consequenties:							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Schelden	✓	✓	✓	optioneel	optioneel	✓		
Onacceptabel taalgebruik	✓	✓	✓	optioneel	optioneel			
Obscene gebaren	✓	✓	✓	optioneel	optioneel			
Ruzie	✓	✓	✓					
Plagen	✓	✓	✓					
Ongehoorzaam tegendraads	✓	✓	✓	✓	optioneel			
Moedwillig verstoren van activiteit	✓	✓	✓	✓	optioneel			
Misbruik van materiaal	✓	✓	✓		optioneel			✓
Onacceptabel gebruik digitale middelen	✓	✓	✓		optioneel			

Bijlage 4: kwaliteitskaart sociale veiligheid

Zie onderwijsplein → Organisatie → Veiligheidsplan → kwaliteitskaart sociale veiligheid.

Bijlage 5: Interventie buitenspelen

Doel = gedragsverwachtingen op schoolplein meer helder bij sommige leerlingen. Fijne pauze voor iedereen.
Uiteindelijk afbouwen van interventie.

De komende 4 weken:

- Nulmeting met thermometer
- Buitenspeelkaarten begeleid door leerkracht (10 minuten) daarna 5 minuten zelfstandig / vrij: (10 minuten deelnemen kan voor een aantal kinderen verplicht worden)
 - Week 1: Fopbal / Annemaria Koekoek
 - Week 2: De bal is voor / Flipperkast
 - Week 3: Lummelen / Fopbal
 - Week 4: Estafette / Flipperkast
- Spelbegeleiding zie rooster
- Leerkracht geeft briefje mee naar buiten welke kinderen verplicht worden mee te doen.
- Consequent omgaan met grensoverschrijdend gedrag (klein/groot probleemgedrag). consequentie kan zijn; verplicht deelnemen aan buitenspel of niet mee naar buiten in de pauze bijvoorbeeld.
- Consequentie volgende pauze naar binnen. Pauze daarna verplicht buitenspel meedoen.

Iedere pauze gaat een leerling van groep 8 mee naar buiten om mee te surveilleren.

Voor én nabespreken van pauzes middels de thermometer:

Thermometer buitenspelen:

 Ik heb een fijne pauze gehad.	 Ik heb een leuk spel gespeeld.	 Ik heb fijn samengespeeld.
--	---	---

Bijlage 6:

Interne en externe contactpersonen zie map → onderwijsplein → organisatie →
veiligheidsplan → intern contactpersoon